U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **K. H.**, práv. zastoupená JUDr. Pavlem Ramešem, advokátem se sídlem v Praze 2, 120 00, Fügnerovo nám. 1808/3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2011, č. j. 2 Az 16/2010 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatelka se kasační stížností domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2010, č. j. OAM-465/LE-BE03-K01-R2-2008; tímto bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že rozhodnutí městského soudu je nezákonné, protože městský soud z toho, že stěžovatelce bylo uloženo druhé správní vyhoštění, dovozuje, že o mezinárodní ochranu požádala se záměrem vyhnout se vyhoštění. Dále stěžovatelka obecně namítá, že soud důvody, které uvedla, pojímá bagatelně a formalisticky, dále pak znovu pouze obecně napadá provedení dokazování soudem. Kromě toho se stěžovatelka domnívá, že žalovaný měl povinnost prokázat, že stěžovatelka má nárok na azyl nebo doplňkovou ochranu. Rovněž ohledně rozhodnutí žalovaného stěžovatelka pouze obecně shledává, že nebylo postupováno tak, aby byl zjištěn stav věci, a že rozhodnutí nebylo dostatečně odůvodněno. V závěru kasační stížnosti

stěžovatelka dodává, že pokud by se musela vrátit na Ukrajinu, nemohla by žít se svým snoubencem, protože s tím nesouhlasí její rodiče.

Z těchto důvodů stěžovatelka žádá Nejvyšší správní soud, aby rozsudek městského soudu zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje správní orgán na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení a na vydané rozhodnutí. Správní orgán se domnívá, že námitky uplatňované stěžovatelkou v podané kasační stížnosti jsou obdobné těm, které uplatnila v podané žalobě a k nimž se již plně vyjádřil k žalobě. Je nade vší pochybnost, že si stěžovatelka musela být vědoma po uplynutí 14-ti denního turistického víza, že se nachází na území ČR nelegálně, aniž se tuto situaci snažila zákonným způsobem vyřešit. Její pozice jí musela být zcela jasná, a to po udělení prvního a následně i druhého správního vyhoštění. Dle názoru správního orgánu nelze přijmout argumentaci právního zástupce stěžovatelky týkající se žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu s poukazem na základní vzdělání jeho klientky a s poukazem na ztrátu zázemí na Ukrajině, zřeknutí se stěžovatelky rodiči kvůli jejímu vztahu na území ČR s poukazem, že ji odešlou do kláštera apod. Správní orgán uvádí, že se jedná o osobu zletilou, svéprávnou a samostatnou, což vyplynulo ze správního řízení a vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatelka opustila Ukrajinu z ekonomických důvodů a ve snaze najít pracovní uplatnění, čímž se dle názoru správního orgánu zcela svobodně rozhodla opustit vlastní rodinu a vycestovat do pro ni zcela neznámé země, bez zázemí na území ČR a postavit se zde tzv. „na vlastní nohy“. To ji ovšem nezbavuje povinnosti respektu k zákonům ČR, a to hlavně v cizinecké oblasti, pod kterou její případ logicky spadá. Není možné snahu o legalizaci jejího pobytu hojit zneužíváním azylové procedury a jejích institutů.

Správní orgán dále nechápe stížní námitku týkající se jeho rozhodnutí ve věci stěžovatelky dle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť rozhodnutí stěžovatelky bylo po zrušení a vrácení předchozího rozhodnutí NSS, rozhodnuto dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, tudíž procesně zcela odlišně.

Správní orgán nemůže přijmout argumentaci právního zástupce stěžovatelky týkající se společného soužití stěžovatelky a jejího snoubence, ne ve smyslu, že by takovému soužití chtěl bránit, ale ve smyslu, že se jedná o občany Ukrajiny, kam se oba mohou bez nejmenších problémů navrátit, neboť jím nehrozí žádná újma, tak jak je kvalifikována zákonem o azylu, a mohou se přestěhovat libovolně v rámci Ukrajiny a založit si zde rodinu. Uváděné důvody nelze shledat jako důvody azylově relevantní, a proto námitky uvedené v kasační stížnosti považuje správní orgán jako irelevantní.

Z výše uvedených důvodů navrhuje žalovaný zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatelka podle obsahu kasační stížnosti podřadila svou kasační stížnost pod čtvrtý důvod přijatelnosti – zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jejího hmotněprávního postavení, přičemž se opírá patrně o bod b) čtvrtého důvodu přijatelnosti – že městský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva (jelikož není tvrzeno, že by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu). Nejvyšší správní soud se s tímto názorem neztotožňuje a neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní

ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

K námitce stěžovatelky stran povinnosti žalovaného prokázat, že stěžovatelka má nárok na azyl nebo doplňkovou ochranu, Nejvyšší správní odkazuje např. na rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaným pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval: *„ z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z dikce ustanovení § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl“.*

Stěžovatelkou uvedené skutečnosti, které by podle jejího názoru měly zakládat důvodnost udělení azylu pro pronásledování dle ustanovení § 12 zákona o azylu, podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu nezakládají, neboť nebylo zjištěno a prokázáno, že by byla stěžovatelka vystavena pronásledování nebo by měla důvodný strach z pronásledování v zemi svého původu.

Tvrdí-li stěžovatelka, že městský soud považoval ve věci za zásadní, že stěžovatelce bylo uloženo druhé správní vyhoštění, z čehož se dovozuje, že tak učinila se záměrem vyhnout se vyhoštění, je třeba tuto námitku odmítnout jako nedůvodnou; městský soud ve svém rozhodnutí nic takového nedovozuje.

K námitkám stěžovatelky stran dokazování, resp. že nebylo postupováno tak, aby byl zjištěn stav věci, a že rozhodnutí nebylo dostatečně odůvodněno, Nejvyšší správní soud uvádí, že takto formulované stížní námitky jsou zcela obecné a není z nich patrno, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se měl žalovaný dopustit. Nejvyšší správní soud se otázkou konkretizace stížních námitek zabýval v celé řadě svých rozhodnutí. Např. v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 74, vyslovil názor, že *„není důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatel toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by jej v konkrétní věci specifikoval, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatele dopustil“*. Obdobně se vyslovil

i v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, kde uvedl, že *„pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „nechť si každý střeží svá práva"; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí"*.

Námitku stěžovatelky týkající se toho, že pokud by se musela vrátit na Ukrajinu, nemohla by žít se svým snoubencem, protože s tím nesouhlasí její rodiče, shledal Nejvyšší správní soud rovněž nedůvodnou. Její snoubenec je totožné státní příslušnosti jako stěžovatelka, a proto jim nic nebrání k založení rodiny v zemi původu, případně v jiné části Ukrajiny než žijí stěžovatelčini rodiče, kteří jejich svazku nepřejí.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz) poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti; městský soud při výkladu hmotného či procesního práva nijak nepochybil. Za této situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v návaznosti na ustanovení § 120 s. ř. s., podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (ustanovení § 3 odst. 3, ustanovení § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. května 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu